

Wstęp do programowania, potok imperatywny (Info, I rok) 16/17, laboratorium

Kokpit ► Moje kursy ► WPI.LAB.INFO.I.16/17 ► Zadanie 2 ► Zadanie 2: MIK

Zadanie 2: MIK

Wprowadzenie

Realizacja podzbioru języka C na maszynie wirtualnej (abstrakcyjny komputer) o nazwie MIK, składa się z

- kompilatora `mikc`, tłumaczącego program w C na kod maszyny MIK w reprezentacji symbolicznej,
- asemblera `mika`, przekształcającego kod MIK z reprezentacji symbolicznej na wykonywalną,
- interpretera `miki`, wykonującego program.

Program, którego kod źródłowy jest w pliku `program.c`, możemy uruchomić poleceniem

```
( < program.c mikc | mika ; cat ) | miki
```

Skompiluje ono program do kodu wykonywalnego, połączy go z danymi z wejścia i przekaże do wykonania interpreterowi.

W tym zadaniu rozważamy implementację interpretera `miki`.

Deksarny zapis liczb

Deksarny (ang. *dexary*) zapis nieujemnej liczby całkowitej jest niepustym ciągiem cyfr dziesiętnych oraz liter. Tam, gdzie konieczne jest wyróżnienie zapisu liczb, możemy wymagać, by pierwszym jego znakiem była cyfra dziesiętna lub zabronić stosowania w nim małych liter. Poniżej przyjmujemy to drugie ograniczenie.

Cyfrы dziesiętne i litery są cyframi deksarnego zapisu liczby. Każda z nich ma dwa atrybuty - bazę i wartość:

- cyfry dziesiętne od `'0'` do `'9'` mają bazę 10 i wartości od 0 do 9,
- cyfry od `'A'` do `'P'`, nazywane szesnastkowymi, mają bazę 16 i wartości od 0 do 15,
- cyfry od `'Q'` do `'X'`, nazywane ósemkowymi mają bazę 8 i wartości od 0 do 7,
- cyfry `'Y'` i `'Z'`, nazywane binarnymi, mają bazę 2 i wartości, odpowiednio, 1 oraz 0.

Wartość liczby zapisanej jedną cyfrą jest równa wartości tej cyfry. Ciąg cyfr powstały przez dopisanie na koniec niepustego ciągu cyfr s cyfry c reprezentuje liczbę o wartości $xb + w$, gdzie x to wartość liczby reprezentowanej przez ciąg cyfr s , b to baza cyfry c a w to jej wartość.

Przykładowo, każdy z poniższych ciągów cyfr jest deksarnym zapisem liczby o wartości tysięcy

1000
DOI
RXVQ
YYYYZYZZZ
01000
0DOI
0RXVQ
0YYYYZYZZZ
PYZYQ
K00
ZWE0
1PZI

Maszyna wirtualna

Maszyna MIK ma tzw. *architekturę harwardzką*. Inaczej niż w przypadku maszyn o *architekturze von Neumanna*, które mają wspólną pamięć dla danych i instrukcji, MIK ma oddzielne pamięci dla instrukcji programu oraz dla jego danych.

MIK jest maszyną typu *load/store*. Większość operacji na danych wymaga wczytania ich z pamięci do znajdujących się poza pamięcią *rejestrów*.

Rozmiarem maszyny MIK jest nieujemna parzysta liczba całkowita n . Maszyna MIK rozmiaru n ma 2^n komórek pamięci danych, pamięć programu mieszczącą 2^n instrukcji oraz $2^{n/2}$ rejestrów. Dane w pamięci i w rejestrach, nazywane *słowami*, są nieujemnymi liczbami całkowitymi od 0 do $2^n - 1$, zapisanymi na n bitach.

Pamięci danych i instrukcji programu są indeksowane słowami. Każdy element tych pamięci jest jednoznacznie identyfikowany przez *adres*, będący liczbą całkowitą od 0 do $2^n - 1$. Przyjmujemy też, że rejestry są numerowane liczbami całkowitymi od 0 do $2^{n/2} - 1$.

Maszyna MIK rozmiaru 8, której implementacja jest naszym celem w tym zadaniu, ma 16 rejestrów o numerach od 0 do 15, 256 komórek pamięci danych oraz pamięć na 256 instrukcji programu. Adresy oraz dane w rejestrach i komórkach pamięci danych są liczbami całkowitymi od 0 do 255.

MIK jest maszyną *sekwencyjną*. Interpreter jej kodu wykonuje na raz jedną instrukcję. Adres kolejnej instrukcji do wykonania jest nazywany *licznikiem rozkazów* (ang. *program counter*).

Interpreter działa w potencjalnie nieskończonej pętli. Po wykonaniu aktualnej instrukcji przechodzi do następnej chyba, że wykonał instrukcję przerywającą wykonanie programu.

Poniższa tabela przedstawia instrukcje maszyny MIK:

Symbol	Kod	Warunek	Zapis	Nazwa	Znaczenie
A	0	b != c	div a b c	divide	<pre>trc = reg[c]; if (trc != 0) { trb = reg[b]; reg[a] = trb / trc; reg_[a] = trb % trc; }</pre>

Symbol	Kod	Warunek	Zapis	Nazwa	Znaczenie
B	1	a != b && a != c	ret a b c	return	<pre>tpc = pc; pc = mem[reg[a]]; reg[a] += reg[c] + 1; reg[b] = tpc;</pre>
C	2	b != c	cmp a b c	compare	<pre>reg[a] = (reg[b] < reg[c]) ? 1 : 0;</pre>
D	3	b != c	sub a b c	subtract	<pre>reg[a] = reg[b] - reg[c];</pre>
E	4	b <= c	ldi a b c	load indexed	<pre>reg[a] = mem[reg[b] + reg[c]];</pre>
F	5	b <= c	sti a b c	store indexed	<pre>mem[reg[b] + reg[c]] = reg[a];</pre>
G	6	b <= c	mul a b c	multiply	<pre>(reg_[a] : reg[a]) = reg[b] * reg[c];</pre>
H	7	b <= c	cli a b c	call indexed	<pre>tpc = pc; pc = mem[reg[b] + reg[c]]; reg[a] = tpc;</pre>
I	8		jze a bc	jump if zero	<pre>if (reg[a] == 0) { pc = bc; }</pre>
J	9		jnz a bc	jump if not zero	<pre>if (reg[a] != 0) { pc = bc; }</pre>
K	10		cls a bc	call subroutine	<pre>reg[a] = pc; pc = bc;</pre>
L	11		cal a bc	call	<pre>mem[--reg[a]] = pc; pc = bc;</pre>
M	12		ldr a bc	load register	<pre>reg[a] = mem[bc];</pre>
N	13		str a bc	store register	<pre>mem[bc] = reg[a];</pre>
O	14		ldc a bc	load constant	<pre>reg[a] = bc;</pre>

Symbol	Kod	Warunek	Zapis	Nazwa	Znaczenie
P	15		sys a bc	system call	<pre> switch (bc) { case CORE_DUMP: /* 0 */ core_dump(reg[a]); break; case GET_INT: /* 1 */ if (scanf("%d", &tra) != 1) { reg[a] = 0; } else { reg[a] = 1; reg[a] = tra; } break; case PUT_INT: /* 2 */ printf("%d", reg[a]); break; case GET_CHAR: /* 3 */ tra = getchar(); if (tra == EOF) { reg[a] = 0; } else { reg[a] = 1; reg[a] = tra; } break; case PUT_CHAR: /* 4 */ putchar(reg[a]); break; case PUT_STRING: /* 5 */ printf("%s", &mem[reg[a]]); break; default: /* nic nie ró b */ break; } </pre>
Q	0	a != b && b == c	psh a b	push	mem[--reg[a]] = reg[b];
R	1	a != b && a == c	pop a b	pop	reg[b] = mem[reg[a]++];
S	2	b == c	shl a b	shift left	reg[a] = reg[b] << 1;
T	3	b == c	shr a b	shift right	reg[a] = reg[b] >> 1;
U	4	b > c	add a b c	add	reg[a] = reg[b] + reg[c];
V	5	b > c	orr a b c	bitwise or	reg[a] = reg[b] reg[c];

Symbol	Kod	Warunek	Zapis	Nazwa	Znaczenie
W	6	<code>b > c</code>	<code>and a b c</code>	<i>bitwise and</i>	<code>reg[a] = reg[b] & reg[c];</code>
X	7	<code>b > c</code>	<code>xor a b c</code>	<i>bitwise exclusive or</i>	<code>reg[a] = reg[b] ^ reg[c];</code>
Y	1	<code>a == b</code>	<code>rts a c</code>	<i>return from subroutine</i>	<code>tpc = pc;</code> <code>pc = reg[c];</code> <code>reg[a] = tpc;</code>
Z	0	<code>a == b && b == c</code>	<code>hlt a</code>	<i>halt</i>	<code>exit(reg[a]);</code>

Opis tabeli:

- W kolumnie **Symbol** jest symboliczna, jednoliterowa nazwa instrukcji.
- Każda instrukcja składa się z czterech elementów: **Kodu** operacji oraz trzech *pól* argumentów nazywanych `a`, `b` i `c`.

Niektóre instrukcje mają ten sam kod operacji. To, z którą instrukcją o danym kodzie mamy do czynienia, rozstrzyga podany w trzeciej kolumnie **Warunek**.

- W kolejnych kolumnach jest **Zapis** symboliczny instrukcji w assemblerze oraz jej angielska **Nazwa**.
- Ostatnia kolumna podaje w *pseudokodzie* **Znaczenie** instrukcji.

W pseudokodzie instrukcji:

- `reg` i `mem` to, przedstawione w formie tablic, rejestry i pamięć danych.
- `pc` to licznik rozkazów.
- `tpc`, `tra`, `trb` i `trc` są zmiennymi pomocniczymi.
- `bc` jest "sklejeniem" wartości pól `b` oraz `c` w jedno słowo. Jeśli `n` jest rozmiarem maszyny, to sklejenie `b` i `c` można obliczyć jako $(b \ll (n / 2)) \mid c$. Na Mik 8 jest ono równe $b * 16 + c$.
- Zapis `reg[a]` oznacza rejestr następny za rejestrem o numerze `a`. Jeśli `reg[a]` jest rejestrem o najwyższym numerze, to następnym za nim jest `reg[0]`, w przeciwnym przypadku jest nim rejestr o numerze o 1 większym od `a`.
- Instrukcja `mul` mnoży dwa słowa. Na maszynie rozmiaru `n` wynik `x` jest wartością z przedziału od 0 do $2^{2n} - 1$. Instrukcja zapisuje bardziej znaczącą jego część, równą `x >> n`, w rejestrze `reg[a]` a część mniej znaczącą, równą `x & ((1 << n) - 1)`, w rejestrze `reg[a]`. Na Mik 8 będą to, odpowiednio, `x / 256` i `x % 256`.
- Z wyjątkiem instrukcji `mul`, wszystkie operacje dają na maszynie rozmiaru `n` wynik liczony modulo 2^n , gdzie przez `a` modulo `b`, dla dodatniego `b`, z pomocniczą wartością `c = a % b`, rozumiemy `(c < 0) ? c + b : c`.
- Stałe `CORE_DUMP`, `GET_INT`, `PUT_INT`, `GET_CHAR`, `PUT_CHAR`, `PUT_STRING` mają wartości, odpowiednio, od 0 do 5.
- Funkcja `core_dump()` wypisuje stan maszyny na wyjście diagnostyczne `stderr`. Prawdziwą wartość licznika rozkazów zastępuje tam swoim argumentem.
- Standardowa funkcja `exit()` z opisu instrukcji `hlt` przerywa wykonanie programu, przekazując systemowi operacyjnemu swój argument jako kod wyjścia.

- Jeżeli instrukcja nie ustali nowej wartości licznika rozkazów przez przypisanie na `pc`, wartością tą będzie adres następnej instrukcji za aktualną, modulo rozmiar pamięci.

Polecenie

Napisz interpreter kodu maszyny MIK 8, czytający zapis początkowego stanu maszyny z wejścia. To, co jest na wejściu za zapisem stanu maszyny, ma być traktowane jako dane dla interpretowanego programu. Wynik działania programu jest wypisywany na standardowe wyjście lub, w przypadku `CORE_DUMP`, na wyjście diagnostyczne.

Zapis stanu maszyny

Zapis stanu maszyny jest ciągiem deksarnych reprezentacji liczb oraz czterech znaków `'%'`, dowolnie podzielonym na wiersze oraz sformatowanym spacjami. Bezpośrednio za ostatnim `'%'` powinien być koniec wiersza.

Zapis dzieli się na cztery sekcje, każda zakończona przez `'%'`.

- Liczby pierwszej sekcji to zawartość poszczególnych rejestrów, zaczynając od rejestru o numerze 0.
- W drugiej sekcji są wartości kolejnych komórek pamięci danych, od komórki o adresie 0.
- Trzecia i czwarta sekcja opisuje stan pamięci instrukcji, z uwzględnieniem wartości licznika rozkazów. W trzeciej są instrukcje o adresach mniejszych od wartości licznika rozkazów a w czwartej instrukcje o adresach nie mniejszych od licznika rozkazów. Instrukcje uporządkowane są w kolejności rosnących adresów, od 0.

Jeśli w pierwszej sekcji jest mniej niż 16 liczb, pozostałe rejestry są wypełniane zerami. Podobnie, jeżeli w drugiej sekcji jest mniej niż 256 liczb, pozostałe komórki pamięci danych wypełniane są zerami. Jeśli łącznie w sekcji trzeciej i czwartej jest mniej niż 256 instrukcji przyjmujemy, że pozostałe mają kod operacji oraz wszystkie trzy pola argumentów równe 0 czyli, że to instrukcje `hlt 0`.

Liczba `x` w sekcji trzeciej lub czwartej jest zapisem instrukcji o kodzie operacji równym `x >> 12` i polach argumentów `a`, `b`, `c` równych, odpowiednio, `(x >> 8) & 15`, `(x >> 4) & 15` oraz `x & 15`.

Zapis stanu maszyny na wyjściu diagnostycznym operacją `CORE_DUMP` ma być zgodny z tym opisem. Podział na wiersze i formatowanie spacjami może być dowolne.

Przykłady

- Kompilator `mikc` dla programu `kwadrat.c` podnoszącego liczbę do kwadratu wygenerował kod asemblerowy `kwadrat.s`. Asembler `mika` przekształcił go do pliku `kwadrat.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
cat kwadrat.mik kwadrat.in | ./miki > kwadrat.out
```

wykonał program na danych `kwadrat.in` i dał wynik `kwadrat.out`.

- Kompilator `mikc` dla programu `hello.c` wypisującego `Hello` wygenerował kod asemblerowy `hello.s`. Asembler `mika` przekształcił go do pliku `hello.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
< hello.mik ./miki > hello.out
```

wykonał program i dał wynik `hello.out`.

- Kompilator `mikc` dla programu `euklides.c` liczącego największy wspólny dzielnik dwóch liczb algorytmem Euklidesa wygenerował kod assemblerowy `euklides.s`. Assembler `mika` przekształcił go do pliku `euklides.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
cat euklides.mik euklides.in | ./miki > euklides.out
```

wykonał program na danych `euklides.in` i dał wynik `euklides.out`.

- Kompilator `mikc` dla programu `suma.c` sumującego ciąg liczb zakończony zerem wygenerował kod assemblerowy `suma.s`. Assembler `mika` przekształcił go do pliku `suma.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
cat suma.mik suma.in | ./miki > suma.out
```

wykonał program na danych `suma.in` i dał wynik `suma.out`.

- Kompilator `mikc` dla programu `choinka.c` wypisującego za pomocą spacji i gwiazdek rysunek choinki o zadanej wysokości wygenerował kod assemblerowy `choinka.s`. Assembler `mika` przekształcił go do pliku `choinka.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
cat choinka.mik choinka.in | ./miki > choinka.out
```

wykonał program na danych `choinka.in` i dał wynik `choinka.out`.

- Kompilator `mikc` dla programu `hanoi.c` rozwiązującego problem wieży Hanoi wygenerował kod assemblerowy `hanoi.s`. Assembler `mika` przekształcił go do pliku `hanoi.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
< hanoi.mik ./miki > hanoi.out
```

wykonał program i dał wynik `hanoi.out`.

- Kompilator `mikc` dla programu `odwrotnie.c` odwracającego ciąg liczb długości 10 wygenerował kod assemblerowy `odwrotnie.s`. Assembler `mika` przekształcił go do pliku `odwrotnie.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
cat odwrotnie.mik odwrotnie.in | ./miki > odwrotnie.out
```

wykonał program na danych `odwrotnie.in` i dał wynik `odwrotnie.out`.

- Kompilator `mikc` dla programu `zadanie0.c`, będącego rozwiązaniem zadania treningowego o iloczynie wielomianów, wygenerował kod assemblerowy `zadanie0.s`. Assembler `mika` przekształcił go do pliku `zadanie0.mik`. Interpreter `miki`, uruchomiony poleceniem

```
cat zadanie0.mik zadanie0.in | ./miki > zadanie0.out
```

wykonał program na danych `zadanie0.in` i dał wynik `zadanie0.out`.

- Kompilator `mikc` dla korzystającego z niestandardowego rozszerzenia języka C programu `podzbiory.c` wygenerował kod assemblerowy `podzbiory.s`. Assembler `mika` przekształcił go do pliku `podzbiory0.mik`. Ciąg poleceń

```
< podzbiory0.mik ./miki > podzbiory0.out 2> podzbiory1.mik
< podzbiory1.mik ./miki > podzbiory1.out 2> podzbiory2.mik
< podzbiory2.mik ./miki > podzbiory2.out 2> podzbiory3.mik
< podzbiory3.mik ./miki > podzbiory3.out 2> podzbiory4.mik
< podzbiory4.mik ./miki > podzbiory4.out 2> podzbiory5.mik
< podzbiory5.mik ./miki > podzbiory5.out 2> /dev/null
```

sześć razy uruchomił interpreter `miki` i stworzył pliki `podzbiory0.out`, `podzbiory1.out`, `podzbiory2.out`, `podzbiory3.out`, `podzbiory4.out`, `podzbiory5.out`. W każdym z nich zapisał inny czteroelementowy ciąg zer i jedynek.

- Plik `podzbiory_.mik` jest poprawną reprezentacją tego samego stanu maszyny, co plik `podzbiory0.mik` z poprzedniego przykładu. Interpreter, będący rozwiązaniem zadania, powinien umieć go wczytać.

Uwagi i wskazówki

- Wolno założyć, że dane są poprawne.
- Tekst na wyjście diagnostyczne `stderr` można wypisać funkcjami `fputc()` i `fprintf()`, wywołując `fputc(c, stderr)` zamiast `putchar(c)` oraz `fprintf(stderr, ...)` zamiast `printf(...)`.
- Deklaracja funkcji `exit()`, przerywającej wykonanie programu, jest w `stdlib.h`.
- Program do testów będzie kompilowany poleceniem:

```
gcc -std=c89 -pedantic -Wall -Wextra -Werror nazwa.c -o nazwa
```

Wszystkie wymienione opcje kompilatora są obowiązkowe i nie wolno dodawać do nich żadnych innych.

- Przyjmujemy, że wynik funkcji `main()` inny niż 0 informuje o błędzie wykonania programu.
- Do treści zadania dołączone są pliki z danymi przykładowymi i z wynikami wzorcowymi.
- Poprawność wyniku można sprawdzić, przekierowując na wejście programu zawartość pliku z przykładowymi danymi i porównując rezultat, za pomocą programu `diff`, z plikiem zawierającym wynik wzorcowy, np.:

```
< przyklad.dane ./miki | diff - przyklad.wynik
```

Wynik uznamy za poprawny tylko, jeśli jest identyczny z wynikiem wzorcowym.

Odpowiedzi na pytania do treści

- W zapisie stanu maszyny MIK 8 na wejściu interpretera, dane w rejestrach i pamięci są liczbami całkowitymi od 0 do 255 a instrukcje są reprezentowane przez liczby całkowite od 0 do 65535.
- Pseudokod z kolumny **Znaczenie** w tabeli opisującej instrukcje zakłada, że licznik rozkazów `pc`, po rozpoznaniu instrukcji a przed rozpoczęciem jej wykonania, został przestawiony na następną instrukcję, modulo rozmiar pamięci.

- choinka.c
- choinka.in
- choinka.mik
- choinka.out
- choinka.s
- euklides.c
- euklides.in

- euklides.mik
- euklides.out
- euklides.s
- hanoi.c
- hanoi.mik
- hanoi.out
- hanoi.s
- hello.c
- hello.mik
- hello.out
- hello.s
- kwadrat.c
- kwadrat.in
- kwadrat.mik
- kwadrat.out
- kwadrat.s
- odwrotnie.c
- odwrotnie.in
- odwrotnie.mik
- odwrotnie.out
- odwrotnie.s
- podzbiory_.mik
- podzbiory.c
- podzbiory.s
- podzbiory0.mik
- podzbiory0.out
- podzbiory1.out
- podzbiory2.out
- podzbiory3.out
- podzbiory4.out
- podzbiory5.out
- suma.c
- suma.in
- suma.mik
- suma.out
- suma.s
- zadanie0.c
- zadanie0.in
- zadanie0.mik
- zadanie0.out
- zadanie0.s

Status przesłanego zadania

Numer próby	To jest próba nr 1.
Status przesłanego zadania	Przesłane do oceny
Stan oceniania	Ocenione

Termin oddania	środa, 14 grudzień 2016, 10:00
Termin przedłużenia	środa, 21 grudzień 2016, 10:00
Pozostały czas	Zadanie zostało złożone 2 dni 17 godz. przed terminem
Ostatnio modyfikowane	niedziela, 18 grudzień 2016, 16:34
Przesyłane pliki	 miki-poprawa.c
Komentarz do przesłanego zadania	► Komentarze (0)

Informacja zwrotna

Ocena	9,00 / 10,00
Ocenił dnia	środa, 21 grudzień 2016, 14:21
Ocenił przez	 Eryk Kopczyński

NAWIGACJA

Kokpit

- Strona główna

Strony

Moje kursy

IPP.INFO.I.16/17

POWI.INFO.I.16/17

WPI.INFO.I.16/17

WPI.LAB.INFO.I.16/17

Uczestnicy

 Odznaki

 Kompetencje

 Oceny

Główne składowe

Zadanie 0 (treningowe)

Zadanie 1

Zadanie 2

 Zadanie 2: MIK

 Zadanie 2: poprawność

Zadanie 3

Zadanie 4 (poprawkowe)

PO.INFO.I.16/17

MD.INFO.I.16/17

ADMINISTRACJA

Administracja kursem

Jesteś zalogowany(a) jako Krzysztof Kowalczyk (Wyloguj)
WPI.LAB.INFO.I.16/17

Moodle, wersja 3.2.2+ | moodle@mimuw.edu.pl

